

PRAKTISERENDE
LÆGERS
ORGANISATION

FORMANDSBERETNING

SKRIFTLIG

PLO's repræsentantskabsmøde d. 10. april 2021

Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8477

Tlf.: +45 35 44 84 64

E-mail: plo@DADL.DK

E-mail:
joh.plo@DADL.DK

www.plo.dk

INDHOLD

Indledning	3
Dialog med interessenter	4
Forhandlinger om en ny overenskomst	7
Lægevagten	8
IT- og Dataområdet.....	8
Kvalitetsprogrammet og klyngearbejdet	9
Høj medlemstilfredshed.....	9
Efteruddannelse og lægedage	10

Indledning

Tiden siden sidste repræsentantskabsmøde har først og fremmest stået i corona-ens tegn. Landet har i næsten hele perioden været lukket hårdt ned.

Det betyder, at andre sundhedspolitiske dagsordener stort set har været ikke-eksisterende. Fokus for PLO har i høj grad drejet sig om corona-relaterede aftaler, ikke mindst om opgaven med at vaccinere danskerne. Vores sekretariat har primært arbejdet hjemmefra, og politiske møder i bestyrelse og udvalg har været holdt bag en skærm.

Nye lokaler

Sekretariatet har i uge 9 holdt flyttedag, idet PLO er rykket over gaden fra Domus Medica til helt nyistandsatte, lyse lokaler på Trondhjemsgade. Pladsen var efterhånden blevet for trang i Domus Medica, og i PLO var vi heldige, at vi fik mulighed for at flytte ind i de nye, attraktive lokaler, som Lægeforeningen har lejet. PLO er naturligvis fortsat en del af Domus Medica og kan gøre brug af alle faciliteterne i dette hus, herunder mødelokalerne.

Farvel til PLO's direktør

I februar opsagde Jonatan Schloss sin stilling som direktør, og pr. 1 april tiltræder han et nyt job som direktør for Komponent – Kommunernes Udviklingscenter.

Jonatan Schloss har ydet en kæmpe indsats for vores organisation og for almen praksis, blandt andet ved at være med til at sikre en god overenskomst i 2017 og i forhold til at sætte en dagsorden om behovet for at styrke almen praksis. Så det er et stort tab, at han stopper, og i bestyrelsen vil vi gerne sige tak for indsatsen. Men Jonatan har efterladt et velfungerende og stærkt sekretariat, og bestyrelsen har med det samme igangsat en proces med henblik på at finde en ny direktør.

Indtil en ny direktør er på plads, har bestyrelsen konstitueret vores meget erfarne vicedirektør Jette Stagsted Galatius på posten.

PLO's rolle i Covid-19 vaccinationer

PLO sagde, på vegne af landets praktiserende læger, ja til opgaven med at vaccinere i de første faser af COVID-19-vaccinationen. Mange medlemmer stillede sig med meget kort varsel til rådighed. Almen praksis har haft en stor rolle i starten af vaccineprogrammets udrulning med vaccination på plejecentre og bosteder samt vaccination af +65-årige i særlig risiko, +85-årige og beboere på døgninstitutioner.

PLO havde gerne set, at almen praksis var kommet til at spille en lige så central rolle i udrulning af vaccinationsprogrammet for bredere grupper i befolkningen. Men her har regionerne valgt at etablere deres egne regionalt bemandede

vaccinationssteder. 13. februar meldte regeringen og regionerne ud, at de vil oprette et udbud for private virksomheder og i øvrigt udstede en bekendtgørelse, der skal give praktiserende læger og apotekerne mulighed for at vaccinere på vilkår, som er analoge med influenzavaccinationerne.

Det er ærgerligt, at der ikke blev indgået en aftale med PLO, der kunne sikre, at *alle* de sårbare grupper kunne vaccineres under trygge vilkår hos deres egen læge. PLO har dog indgået en aftale med RLTN, der sikrer, at praktiserende læger kommer til at deltage i vaccination af sengeliggende borgere i eget hjem, og PLO er løbende i dialog med myndighederne om vaccinationsspørgsmålet. Fx afprøver man i Region Hovedstaden vaccinationer hos egen læge. Her understreger vi, at almen praksis vil se positivt på at deltage i den fremtidige del af vaccinationsprogrammet mod COVID-19 under aftalte vilkår.

Det er fortsat vores erklærede mål at få etableret en kontrakt med det offentlige om, at vaccinationer af de ældste og de mest syge og sårbare i fremtiden kommer til at foregå på en tryk måde for patienterne hos egen læge i henhold til en aftale, som rækker ind i fremtiden. Det gælder både influenza og COVID-vaccinationer, som vi må forvente skal foregå nogle år endnu. Alle husker den dårlige styring af influenza-vacciner til almen praksis efteråret 2020. Det skal ikke gentages.

PLO har i dialogen med myndighederne lagt vægt på, at vores medlemmer og deres personale også selv blev vaccineret hurtigt, på lige fod med sygehuspersonale i frontlinjen. Dette har vi haft et fint samarbejde om med både de statslige sundhedsmyndigheder og regionerne. Status er i skrivende stund, at så godt som alle praktiserende læger og deres klinikpersonale med patientkontakt er færdigvaccineret.

Det ska fremhæves, at vores kommunale tillidsvalgte og regionale sekretariater og repræsentanter har ydet en helt ekstraordinær og uvurderlig indsats for at koordinere og hjælpe med en hurtig og effektiv vaccinationsindsats.

Dialog med interessenter

Som ny formand har jeg brugt en del tid siden sidste repræsentantskabsmøde på at holde møder (mest virtuelt) med vigtige interessenter på sundhedsområdet, herunder regionsformænd, sundhedsordførere, patientforeninger og andre interesseorganisationer.

Udover den højaktuelle corona-situation og de problemstillinger, der knytter sig hertil, er der fra PLO's side især to temaer, vi rejser på disse møder, nemlig bedre lægedækning i almen praksis og stråmandsklinikker.

Bedre lægedækning – men nej til tjenestepligt

Flere end nogensinde før startede på den almenmedicinske speciallægeuddannelse i 2020, og der oprettes et tilsvarende højt antal hoveduddannelsesstillinger i 2021, nemlig omkring 350. Det er et stort fremskridt i forhold til tidligere, men det er desværre ikke nok til at dække fremtidens behov. Der skal uddannes 400 almenmedicinere årligt de næste fem år for at kunne dække behovet, når man tager den stigende specialisering af sygehusvæsenet, de forventede opgaveglidninger og ændringer i befolkningens sammensætning samt antallet af ældre praktiserende læger i betragtning.

Derfor er det både uhensigtsmæssigt og utilstrækkeligt, at Sundhedsstyrelsen i sit første udkast til en dimensioneringsplan for 2022-2025 lægger op til, at der blot skal uddannes 332 almenmedicinere om året – altså færre end i 2020 og 2021. Dette har PLO arbejdet på at få ændret i samarbejde med Lægeforeningen. På et møde 24. marts har Sundhedsstyrelsen trukket sit udkast til dimensioneringsplan tilbage, og styrelsen vil vende tilbage med et nyt udkast

Samtidig er det naturligvis vigtigt at finde løsninger på lægemanglen på den korte bane. Der er ingen tvivl om, at regeringen er optaget af at forbedre lægedækningen i udkantssområderne, og meget kunne tyde på, at et udspil er på vej.

PLO understreger konsekvent, at ideen om tjenestepligt er uhensigtsmæssig. Det er speciallæger i almen medicin, patienterne i de lægedækningstruede områder mangler – ikke tvangsudskrevne nyuddannede læger på gennemtræk i seks måneder. Og vi har slet ikke brug for en løsning, der vil stemple almen praksis negativt og dermed modarbejde den store indsats, der gøres rundt om i landet for at øge interessen blandt lægestuderende og unge læger for at vælge almen medicin. Vi er glade for, at der i Lægeforeningen er et udtalt sammenhold i denne sag.

I stedet opfordrer vi regeringen og Folketinget til at lade sig inspirere af de seks konkrete forslag, som Lægeforeningen offentliggjorde i august 2019 til afhjælpning af lægemanglen i almen praksis: <https://www.laeger.dk/nyhed/laegeforeningen-seks-forslag-kan-skaffe-markant-flere-laeger-i-almen-praksis-paa-faa-aar>

Bestyrelsen har i øvrigt besluttet at nedsætte et fast udvalg for trivsel og fastholdelse, med Gunver Lillevang som formand. Udvalget vil have til formål at bedre de praktiserende lægers trivsel og arbejdsglæde og samtidig sikre fastholdelse af både yngre og ældre i almen praksis.

Siden sidste repræsentantskabsmøde har PLA indgået overenskomst med YL om fastansatte læger i almen praksis. Dermed kan vi sikre ordnede og gode forhold for ansatte læger i almen praksis, og vi kan med rimelighed hævde, at der er gode muligheder for yngre læger, som gerne vil ansættes og eventuelt afprøve livet i praksis, før man vælger at købe sig ind i en klinik. Dette står i kontrast til udbuds- og

koncern-klinikker, som drives uden overenskomst og med løse og skiftende vikarer. Samtidigt har overenskomstindgåelsen styrket sammenholdet mellem PLO og YL i modstanden mod tjenestepligt.

Stråmands- eller koncernklinikker

PLO fortsætter med løbende at pege på den stadig større udbredelse af klinikker, der drives efter PLO's overenskomst med RLTN, men hvor speciallæger i almen medicin reelt agerer som "stråmænd" for store koncerner, der står for al driften.

Stråmandsklinikker eller koncernklinikker, som man også kan kalde dem, undergraver i alvorlig grad familielægetanken, hvor man har den samme læge i mange år med kontinuitet og tryghed i behandlingen.

Politisk har flere partier i Folketinget vist sympati for vores ønske om et indgreb, og Konservative Folkeparti har fremsat et konkret beslutningsforslag, der pålægger regeringen at arbejde for at bekæmpe udbredelsen af klinikformer, hvor speciallæger i almen medicin opkøber ydernumre for efterfølgende at overlade klinikdriften og det lægefaglige arbejde til private firmaer. I skrivende stund er status, at forslaget skal førstebehandles 26. marts, og at det ser ud til at samle bred opbakning, herunder fra regeringen. Dette er meget positivt.

Også i regionerne er der grøde i sagen. Som nævnt i beretningen op til sidste møde besluttede regionsrådet i Region Nordjylland i oktober, at regionen skal inddrage andre kriterier end alene prisen – fx kvalitet i form af kontinuitet - når den tildeler ydernumre.

Også i Region Midtjylland er der overvejelser om, hvorvidt den nuværende udbudsmodel skal afløses af en anden, hvor der lægges vægt på andet og mere end blot pris. Status er i skrivende stund, at man er i gang med en proces, hvor der kigges ind i, hvilke andre kvalitative kriterier man kunne forestille sig i relation til at arbejde videre med en eventuel ny udbudsmodel for regionens salg af ydernumre.

PLO-Midtjylland følger naturligvis sagen tæt og har en god løbende dialog både med administrationen og det politiske niveau i regionen.

Samarbejdet med DSAM

I det løbende arbejde med håndteringen af COVID-19, herunder vores dialog med sundhedsmyndighederne og "oversættelser" af diverse retningslinjer og andet, har vi haft stor glæde af, at vi i DSAM har et stærkt og velfungerende fagligt selskab, som vi kan trække på og samarbejde med.

Arbejdsdelingen mellem det fagligt videnskabelige DSAM og det organisatoriske/forhandlingsmæssige PLO, som af og til er lidt svær at gennemskue for

omverden, har vist sig både rigtig og nyttig i denne tid. Et godt og konstruktivt samspil giver bedre faglige vurderinger og praktiske løsninger. Derfor har vi blandt andre tiltag til at sikre løbende koordination genoptaget de faste møder mellem formandskaberne i DSAM og PLO, og næstformanden holder kontakt via en del DSAM-relateret arbejde.

Forhandlinger om en ny overenskomst

Omkring sidste repræsentantskabsmøde og frem til slutningen af 2020 blev der lagt mange kræfter i PLO om slutfasen af forhandlinger om en ny overenskomst med RLTN. Det lykkedes dog ikke at indgå en aftale inden jul. Vi har siden juleferien holdt en pause – mens RLTN og Danske Regioner har forhandlet overenskomster med andre faggrupper.

Den største udfordring for os var i sidste ende, at skitsen samlet ikke var ambitiøs nok på de praktiserende lægers vegne. Man må konstatere, at der er stor afstand mellem festtalerne om almen praksis som hjørnестenen i sundhedsvæsenet og så de konkrete planer, som nu ligger i skuffen. Det er svært at kigge på, hvordan politikerne med den ene hånd lader COVID-19 pengene flyde og med den anden hånd slet ikke vil satse på opbygningen af en stærk primærsektor. Der foreligger en ambitiøs fælles vision mellem PLO og Danske Regioner for almen praksis 2030, men ambitionerne i de konkrete aftale-elementer i skuffen er for små til at kunne nå i retning af visionen.

Det er især blevet tydeligt, at der er et misforhold mellem det faktum, at det offentlige ønsker at forpligte over 3000 læger, men at Danske Regioner på sin side ikke er i stand til at forpligte de enkelte regioner. Det blev i særdeleshed tydeligt vedrørende lægevagten, men gælder også andre konkrete områder, fx samarbejdet om akutfunktionerne.

Hovedelementerne i forhandlingerne har særligt været:

- Lægedækning og rekruttering
- Bekæmpelse af ulighed i sundhed med fokus på fx psykiske lidelser
- Nye it-løsninger i almen praksis
- Samarbejdet med kommunerne
- Lægevagten
- Økonomi

Vi står over for at genoptage forhandlingerne om en ny overenskomst i foråret 2021. Det er håbet, at vi med friske øjne kan gense emnerne på bordet og indgå en aftale om en ny overenskomst for almen praksis for de næste år til gavn for almen praksis og patienterne. En aftale, som er udviklende og bringer vores sektor i den rigtige retning.

PLO har publiceret en temaside om overenskomstforhandlingerne, hvor de to forhandlingsoplæg kan læses, og hvor der i øvrigt løbende vil blive orienteret, når der er nyt at berette fra forhandlingerne: <https://www.laeger.dk/plo/ok21>

Lægevagten

Det seneste års epidemi har haft stor betydning for Lægevagten i alle fire vagtbærende regioner. Alle lægevagtsorganisationer har tilpasset aktiviteten til patienternes nye kontakt- og besøgs mønstre. Siden efteråret har der dog været en mere almindelig aktivitet end i foråret 2020.

Mange års forgæves forhandlinger om en modernisering af Lægevagten i Sjælland har ikke kunnet føre til en fornyelse af en gammel vagtaftale fra 2007. Det har virket, at PLO-Sjælland har følt sig nødsaget til at opsigte den regionale aftale med seks måneders varsel til udgangen af august 2021 med henblik på at opnå en ny og tidssvarende aftale med regionen om lægevagt til gavn for borgerne.

Det er trist, at det er kommet dertil, men bestyrelsen har stor forståelse for PLO-Sjællands bevæggrunde og håber, at det bliver muligt at indgå en ny aftale om lægevagt i Sjælland. Dette emne behandles mere udførligt i det regionale bidrag til denne beretning fra PLO-Sjælland.

Eftersom de nationale overenskomstforhandlinger er på pause, og dermed ikke inden for rimelig tid ser ud til at kunne bidrage til de nødvendige moderniseringer af lægevagten i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning, og under hensyntagen til manglen på praktiserende læger, er det forståeligt, at PLO-R nødvendigvis selv må tage skridt til at få gjort de hårdt tiltrængte tilpasninger af lægevagtens indretning og serviceniveau i hver enkelt region for sig.

IT- og Dataområdet

PLO er med ok18 og ved øget samarbejde med sundhedsministeriet blevet mere aktiv på digitaliseringsområdet, hvilket tegner til at fortsætte ind i en ny overenskomstperiode. PLO arbejder på at gøre en indsats der, hvor nye regler rammer alle klinikker, eller hvor klinisknære løsninger løftes bedre og billigere i fælles løsninger.

Flere fælles løsninger på tværs af systemhusene skaber behov for mere central finansiering også af driften af it-løsningerne, og det forventes der fundet en foreløbig løsning på i en kommende ny overenskomst. Selv om den lader vente på sig, står it-området ikke stille. Der arbejdes på at holde kørende projekter og løsninger i luften som fx WebPatient, og over de kommende måneder gør PLO en fornyet indsats for at hjælpe alle klinikker med at komme helt i mål med krav inden for persondataloven (GDPR).

Også på it-området fylder COVID-19 fylder rigtig meget i samarbejdsfladerne med regionerne og Sundhedsministeriet. Over jul og nytår blev der hasteimplementeret en bedre bivirkningsindberetningsløsning i alle lægepraksissystemer, og PLO's video-app til kommunerne, kaldet Kontakt Læge, bliver nu taget godt imod af kommunerne, idet snart halvdelen af kommunerne er ved at være klar.

Min Læge-appen rundede 1 mio. downloads i begyndelsen af februar. Hvor de første to år af appens levetid er blevet brugt på at tilbyde patienterne mobiladgang til bl.a. e-konsultation, tidsbestilling og egne data, bliver arbejdet i 2021 suppleret med et langt større fokus på klinikkens muligheder for selv at påvirke indholdet i appen.

Kvalitetsprogrammet og klyngearbejdet

Arbejdet i klyngerne bar også i det seneste halvår præg af COVID-19 smitten. Nogle klynger nåede at afholde fysiske klyngemøder i for- og sensommeren, mens andre klynger blev ramt af nedlukningen i anden runde af pandemien og måtte aflyse planlagte møder.

En del klynger har afprøvet virtuelle mødekoncepter med nogen succes og bl.a. arbejdet med inddelinger i klyngerne i mindre grupper for at sikre mulighed for dialog. Andre klynger har ikke taget hul på den virtuelle mødeafvikling, men der er stigende efterspørgsel efter bistand til virtuelle løsninger i KiAP-sekretariatet, i takt med at nedlukningen ser ud til at vare længere.

Siden begyndelsen af december har omkring 40 klynger været i gang med at planlægge og afholde virtuelle klyngemøder, hvor særligt klyngepakken om trivsel og arbejdsglæde er meget efterspurgt. Både KiAP-sekretariatet og de regionale kvalitetsenheder tilbyder rådgivning og tekniske faciliteter til afprøvning af virtuelle klyngemøder, og klyngerne informeres løbende herom.

Klyngearbejdet har været særlig udsat under pandemien, i og med at nogle klynger ikke havde nået at få så mange erfaringer med klyngearbejdet. Der er både i PLO og i KiAP's politiske fora aktuelt opmærksomhed på, at der skal sikres tiltag og understøtning af klyngearbejdet i den nuværende situation, men særligt også ved en "genopstart" af klyngearbejdet.

Høj medlemstilfredshed

En medlemstilfredshedsundersøgelse, offentliggjort i februar, viste en meget høj medlemstilfredshed i PLO sammenlignet med, hvad man typisk ser hos fagforeninger. Og også en markant højere medlemstilfredshed end i en tilsvarende undersøgelse, der blev gennemført i 2015.

Medlemmerne vurderer PLO højt både på, om de får værdi for pengene, på evne

til at påvirke den offentlige dagsorden, på tilgængelighed og kvaliteten af rådgivningen og på medlemskommunikationen.

Det er tal, vi kan være rigtig godt tilfredse med. På et enkelt punkt ligger vi dog relativt lavt, PLO's generelt høje niveau taget i betragtning, nemlig på medlemmernes oplevelse af fællesskab. Det er en udfordring, PLO deler med mange andre fagforeninger, især her under corona-epidemien, hvor det er svært at gennemføre konkrete faglige og sociale arrangementer.

Det vil derfor have høj prioritet for PLO at understøtte aktiviteter, der styrker det kollegiale fællesskab blandt praktiserende læger, så snart det er muligt. Her bliver det en stor hjælp, når klyngearbejdet og efteruddannelsen atter kan komme i gang, ligesom det er væsentligt, at der i 2021 forhåbentlig på ny kan afholdes Lægedage.

Efteruddannelse og lægedage

PLO-Efteruddannelse har været hårdt ramt af COVID-19, som siden midten af marts 2020 har lukket ned for aktiviteterne i flere omgange. Senest har kursusaktiviteten været lukket ned fra årsskiftet og frem til marts, og med en mulig nedlukning af april med. Forsamlingsforbud, samt det forhold at konferencестeder ikke åbner op, er den primære årsag til nedlukningen. Det er lykkedes at indgå en række aftaler om korte afbestillingsfrister med en række samarbejdspartnere, hvilket har begrænset tabet i 2021, men i 2020 havde vi et større økonomisk tab på den konto.

Der er påbegyndt en række ekstra tiltag i forhold til virtuelle forløb samt en ekstra indsats i forhold til at udvikle gruppebaserede efteruddannelsesaktiviteter til klinikkerne. Der er dog generelt en vis tilbageholdenhed i forhold til tilmeldinger til efteruddannelsesaktiviteter. Derfor er der også allerede nu aflyst en række kurser frem til sommerferien på grund af for få tilmeldinger.

En positiv ting er dog, at der igen planlægges med, at der kan afholdes Lægedage i 2021. Programmet vil i store træk være det samme som det, vi havde planlagt i 2020. Der vil dog være en række mindre justeringer, herunder at der ikke planlægges med færdighedsværksteder og lignende aktiviteter, der kræver, at deltagerne står tæt samlet.